

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇANKIRI İL ÖZEL İDARESİ

2012 YILI DENETİM RAPORU

ARALIK/2013

TC. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat/ ANKARA
Tel : 0 (312) 295 30 00 Fax: 90 (312) 295 40 94
E Posta : sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr/>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca y¼r¼t¼len d¼zenlilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

ÇANKIRI İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	2
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI	4
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	5
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	6
DENETİM GÖRÜŞÜ	8
VURGULANACAK HUSUSLAR	9

ÇANKIRI İL ÖZEL İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

Çankırı İl Özel İdaresi, Anayasanın 127 inci maddesinde kamu tüzel kişiliğini haiz mahalli idare birimi olarak sayılan il özel idarelerinden biri olarak teşkilatlanmıştır.

İl özel idarelerine ilişkin yasal düzeydeki temel düzenleme; 04.03.2005 tarihli ve 25745 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'dur. Kanunun 3 üncü maddesinin (a) fıkrasında *"il özel idaresi; il halkının mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi"* olarak tanımlanmıştır. Aynı Kanunun 4 üncü maddesinde belirtildiği üzere *"il özel idaresi, ilin kurulmasına dair kanunla kurulur ve ilin kaldırılmasıyla tüzel kişiliği sona erer."* 5 inci madde hükmüne göre ise il özel idaresinin görev alanı il sınırlarını kapsamaktadır.

Anılan Kanunun 29 uncu maddesi il valilerini, il özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi olarak belirlemiştir. 9 uncu madde hükmüne göre İl Genel Meclisi, Kurumun karar organı fonksiyonunu üstlenmiştir. Son olarak İl Encümeni, 25 inci maddede yapılan düzenleme ile Kurumun organları arasında gösterilmiştir.

İl Özel idarelerinin görevleri aynı kanunun 6'ncı maddesinde ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Çankırı İl Özel İdaresinin Kurulu bulunduğu Çankırı ilinde 11 ilçe, 31 belediye (1 il 11 ilçe 19 belde belediyesi), 362 köy bulunmaktadır. Kurumun hizmet verdiği nüfus 184.406 kişi olup, bu nüfusun % 37,41'i (68.991) köylerde yaşamaktadır. İlin yüzölçümü 7.490 km² dir. Çankırı İl Özel İdaresi bünyesinde toplam 11 İlçe Özel İdare Müdürlüğü bulunmaktadır.

Çankırı İl Özel İdaresinin ana hizmet birimleri, genel sekreterlik, mali hizmetler, Çevre Koruma, encümen, insan kaynakları, köye yönelik hizmetler, tarımsal hizmetler, destek hizmetleri ve sosyal hizmetler müdürlükleri ile hukuk müşavirliği şeklinde örgütlenmiştir.

Çankırı İl Özel İdaresinin ortak olduğu 2 adet şirket ve ortaklık payları şunlardır:

ÇANTAŞ A.Ş (%50,39),

ÇANTUR A.Ş (%96,61)

Öte yandan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde; il özel idareleri, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisidir. Bu nedenle bütçe ve muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller 5018 sayılı Kanun'un 49ncü, 5302 sayılı Kanun'un 48nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Mali Tablolar bu Yönetmelik esaslarına göre hazırlanmaktadır.

Çankırı İl Özel İdaresi malî işlemlerin gerçekleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesi kapsamında, harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeleri ve bunlardan düzenlenmesi gerekenlerin şekil ve türlerini "Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği"ne göre ifa etmektedir.

Çankırı Özel İdare bütçesinin mali nitelikteki hesap ve işlemleri Mali Hizmetler Müdürlüğüne gerçekleştirilmektedir. Muhasebe hizmetleri İçişleri Bakanlığının sunduğu e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

2012 yılı MALİ BİLGİLERİ

Kurumsal Performans Planına göre hazırlanan Çankırı İl Özel İdaresi 2012 yılı Bütçesinde ;

17.000.000,00 Gelir

17.000.000,00 Gider öngörülmüştür.

Bütçe başlangıç ödeneğine 2011 yılından 23.088.259,94 TL devredilmiştir. Yılı içerisinde 3.000.000 TL ek ödenek gelmiştir. Bakanlıklardan ve diğer kurumlardan 50.763.597,94 TL ödenek gelmiştir. 2012 yılında toplam ödenek 93.851.857,88 TL olmuştur.

93.851.857,88 TL toplam ödenekten 2012 yılı içerisinde 58.823.921,80 TL si harcanmış, 1.428.795,99 TL si iptal edilmiş olup 33.599.140,09 TL lik ödenek 2013 yılına devretmiştir.

Harcanmış olan 58.823.921,80 TL giderin 20.028.358,20 TL si personel gideri, 3.149.069,25 TL si Sosyal güv.Kur.ve Devlet Primi Giderleri, 13.863.154,09 TL si Mal ve Hizmet Alımı Giderleri, 4.868.844,47 TL si Cari Transferler, 16.914,495,79 TL si Sermaye Giderleri olarak gerçekleşmiştir.

2012 yılı içerisindeki net bütçe geliri ise 68.402.125,54 olarak gerçekleşmiştir. Bu gelirin 708.306,04 TL si Vergi gelirleri(Harçlar), 1.701.496,70 TL si Teşebbüs ve Mülkiyet gelirleri (Şartname satış bedeli, Mal satış gelirleri, Sağlık hizmetlerine ilişkin gelirler, Tarımsal hizmet gelirleri,Kiralar), 49.828.145,16 TL si Alınan Bağış ve Yardımlar ve 16.164.177,64 TL si de Diğer Gelirler olarak gerçekleşmiştir.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken ve aşağıda yer alan defter, tablo ve belgeler temin edilmiş yine usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak denetimler yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- a) Birleştirilmiş veriler defteri.
- b) Geçici ve kesin mizan.
- c) Bilanço.
- ç) Belgeler;
  - 1) Banka mevcudu tespit tutanağı,
  - 2) Alınan çekler sayım tutanağı,
  - 3) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
  - 4) Teminat mektupları sayım tutanağı,
  - 5) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- d) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamındaki idarelerin bütçe uygulama sonuçlarına ait tabloları;
  - 1) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
  - 2) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
  - 3) Faaliyet sonuçları tablosu

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, yürütülen denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ve mali tablolarının doğru ve güvenilir olduğuna ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün

belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda ulaşılan denetim görüşünü destekleyen yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

I- MALİ RAPOR VE TABLOLARI ETKİLEYEN DENETİM BULGULARI

BULGU 1- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar için amortisman ayrılmadığı ve ilgili amortisman hesaplarına kaydedilmediği görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 2- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar için yeniden değerlendirme yapılmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 3- 519-Değer Hareketleri Sonuç Hesabının alt kodlarında (N) yıllarına ilişkin kayıtların ve bu kayıtların sonucuna göre 500 Net Değer/ Sermaye Hesabı'na aktarılması gereken tutarların 519-Değer Hareketleri Sonuç Hesabının işleyişinden doğan sonuçları göstermediği görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 4- Başka kurumlar adına, bedeli merkezi yönetim tarafından gönderilecek

ödeneklerle karşılanmak üzere satın alınan taşınırın Çankırı İl Özel İdaresinin envanterini gösteren varlık hesaplarında kayıtlı olduğu görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 5- 570-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabının alt kodlarında (N) yıllarına ilişkin kayıtların mevzuata uygun yapılmadığı ve dolayısıyla bu kayıtların sonucuna göre 500 Net Değer/ Sermaye Hesabı'na aktarılması gereken tutarların takip edilmediği görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 6- Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 219.maddesi gereğince 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilmesi gereken 15-31 Aralık işçi ücretlerinin bu hesaba kaydedilmediği görülmüştür

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 7- Alınan İş Avansları ve Kredilerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 112.maddesinde belirtilen bir ve üç aylık sürede mahsup edilmemesi ve mahsubu yapılmayan avansların 140-Kişilerden Alacaklar hesabına aktararak kapatılmadığı görülmüştür.

Ayrıca Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 8- Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği 218.maddesinde belirtilen beş yıllık zaman aşımı sürelerini takip etmek için Bütçe emanetleri hesabının alt hesapları arasında yapılması gereken aktarmaların yapılmadığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

BULGU 9- Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 9.maddesi gereğince Kamu idarelerinin bütçesinde kendisine ödenek tahsis edilen her bir merkez harcama birimi için yalnızca bir mutemet görevlendirilmesi gerekirken Harcama birimlerinde 160 İş Avans ve Kredisi ile ilgili işlemleri gerçekleştirecek sabit bir harcama yetkilisi mutemedinin görevlendirilmediği görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

II- UYGUNLUĞA İLİŞKİN DENETİM BULGULARI

BULGU 10- İl Özel İdaresi memur çalışanlarına ödenen Sosyal Denge Sözleşmesi kapsamındaki tazminatlarla ilgili olarak gelir vergisi tahakkuk ettirilmesi ve bu tutarların bordrolar üzerinde gösterilmesi gerekirken, Sosyal denge sözleşmesinin ilgili maddesine istinaden net ödemede bulunularak bordrolarda gelir vergisi tutarının tahakkuk kaydı yapılmadığı ve gerekli kayıtlarla muhasebeleştirilmediği görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir.

BULGU 11- Çankırı il sınırları içerisinde çıkarılan, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 2'nci maddesinde belirtilen, 2b grubu madenlere ilişkin olarak, ruhsat sahipleri tarafından yatırılan ve satış tutarı üzerinden hesaplanan devlet hakkının % 25'i İl özel idaresine ait olup, söz konusu tutarın 2012 yılı haziran ayı sonuna kadar yatırılması gerektiği halde yatırılmadığı ve gerekli takibatın yapılamadığı görülmüştür.

Kurum tarafından bulguda belirtilen hususlara iştirak edilmekte ve 2013 yılından itibaren gereğinin yapılacağı belirtilmektedir

DENETİM GÖRÜŞÜ

Çankırı İl Özel İdaresinin 2012 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı Gelirler, Taşınır, Taşınmazlar, Amortismanlar, Özkaynaklar ve emanetler hesap alanlarındaki hata ve

eksiklikler hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

VURGULANACAK HUSUSLAR

1- Çankırı İl Özel İdaresi yevmiye ve bilanço kayıtlarının incelenmesi neticesinde tüketim malzemeleri gurubunda yer alan taşınırlardan yıl içerisinde herhangi bir işlem görmemiş taşınırlar bulunduğu görülmüştür.

150-İlk Madde ve Malzeme Hesabından yapılan kullanımların yönetmelik hükümlerine uygun olarak gözden geçirilmesi, ilk madde ve malzeme hesabında kayıtlı stoklardan yok olma, kırılma, bozulma veya eskime gibi nedenlerle kullanılmayacak veya tüketilemeyecek hale gelenler varsa bunların da 157-Diğer Stoklar Hesabına aktarılması uygun olur.